

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Bucumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chișetiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hațegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Ișvorul (Sângeorgiu), Ișvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Măndăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul săs.), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercățana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, șoimul (Uioara), Tărnăveana, Țibleșana, Timișana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Viădeasa, Vulturul (Sânmartin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgheana.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Statistică sau album, ori ambele?

Dându-și seamă de importanța și folosul lucrărilor statistice, consistoarele bisericilor noastre — aproape singurele organe, cari fac la noi an de an un fel de statistică referitor la diferitele manifestațiuni ale vieții morale, culturale, sociale etc. ale credincioșilor lór — au luat, precum se știe, dispoziții, chiar în lunile prime după declararea războiului, pentru conscrierea datelor cu privire la *jertfele de sânge*, ce fiii lor sufletești le aduc pentru tron, patrie, neam și lege.

Aceste dispoziții sunt o dovadă mai mult de îngrijirea părintească a căpeteniilor noastre bisericești pentru înaltele interese ale poporului nostru, care, în urma împrejurărilor, între cari îi este dat să trăiască în această țară, are trebuință neapărată și de *lucrări statistice proprii* și — mai ales — acum, când, împreună cu ceilalți locuitori ai țării, trecem printr'un cataclism, ca și care abia se mai pomenește în istorie.

Și între astfel de împrejurări rari și grave, cine ar mai putea trage la îndoială importanța și necesitatea unei statistice proprii, pentru a ne putea cunoaște, prin ea, forțele și a da prilej ca să ni le cunoască și alții; dar și pentruca ea să poată servi ca un document prețios pe seama posterității cu privire la aceste vremuri vijelioase, pe urma cărora, credem, că se vor desvôlta împrejurări mai favorabile și pentru neamul nostru, ai cărui fii țin cu atâta vitejie și statornicie piept tuturor nevoilor legate de un războiu așa de îndelungat și teribil.

Că conducerea armatei va face istoricul acestui războiu, și va notă toate jertfele de sânge, viață și avere, ce el le reclamă, nu ne poate dispensa, să nu facem și noi, pe cât ne îngăduie puterile, o lucrare

proprie, în care să se oglindeze tot ce am prestat noi în acest războiu, ceea ce sigur o va face fiecare naționalitate din patrie, în interesul bine priceput al viitorului fiilor săi.

Aceste vor fi fost, neapărat, motivele pentru cari consistoarele bisericilor noastre au luat măsuri pentru adunarea datelor necesare la compunerea statisticeii, de care ne ocupăm în aceste șire.

Și tot de aceste considerațiuni vor fi fost pövățuiți și alții, cari în timpul din urmă s'au ocupat cu multă căldură de chestia «*Cum să-i venerăm?*» pe ceice au murit pentru tron și patrie.

Opiniile însă, pe cum se vede din discuțiile de până aci, sunt diferite, unii cerând să se facă o *statistică a jertfelor de sânge*, alții să se facă un *album*, și totodată, în legătură cu aceste să se lucreze cu cea mai mare stăruință pentru înfăptuirea marelui *orfelinat*, proiectat de Uniunea femeilor române din Ungaria, pentru îngrijirea copilașilor orfani și săraci, ai celor ce și-au jertfit viața și alții, în fine, pledând pentru înființarea unui *mare spital românesc* etc.

Pentru lămurirea chestiunii *statisticeii* și *albumului*, ce ne preocupă, am crezut, că nu va fi fără folos, a contribui și noi ceva prin șirele prezente.

Dupăce în cele precedente am arătat, în principiu, necesitatea și importanța unei *statistice proprii* în legătură cu războiul actual, să vedem cam ce ar trebui să cuprindă această statistică.

Ea numai în acel caz, credem, că va fi de un folos real, dacă va cuprinde date generale complete despre toate jertfele de orice soi din toate comunele cu populațiune românească.

Anume se va eruă:

1. *Câți soldați a dat comuna?* (înțelegând pe toți cei asentați în vârstă dela 18—50 ani).

Din aceștia:

- a) Câți ofițeri?
- b) Câți subofițeri?
- c) Câți soldați de rând?

Din aceștia:

a) Câți au murit pe câmpul de luptă și, în urma rănilor ori boalelor epidemice, prin spitale?

b) Câți au rămas schilăviți?

c) Câți din cei răniți s'au vindecat?

d) Câți au ajuns prizonieri?

e) Câți au fost decorați pentru fapte vitejești?

2. Câți bărbați au fost duși ca lucrători în serviciul armatei (cărăuși, la facerea de șanțuri, fortificații) etc.?

3. Câți cai s'au recrutat pentru armată?

4. Câte vite cornute s'au rechiziționat?

5. Câte bucate?

6. Câte căruțe?

7. Câte trăsură?

8. Cu ce sume a contribuit comuna, banca și privații la împrumutul de războiu?

9. Ce alte contribuiri s'au făcut pentru Crucea roșie, pentru răniți, pentru ajutorarea copiilor celor duși pe câmpul de luptă?

Se va indica și numărul locuitorilor comunei resp. parohiei, numărul orfanilor celor căzuți în luptă etc.

O astfel de statistică o pot face numai *consistoarele bisericilor* noastre, cu ajutorul oficiilor parohiale și al celor protopopești, pentru că ele au puterea de a disciplina pe subalterni, ceea ce, s. e., «*Asociațiunea*» nu o are. Și, nu e îndoială, că va trebui să se facă uz, în cazuri de neglijență, și de puterea disciplinară.

La acest loc, este bine, să ne oprim pe câteva momente asupra unui lucru de mare importanță la facerea statistice. Anume: la *uniformitatea chestionarului*, care va servi de bază pentru adunarea datelor necesare. Fără de această uniformitate lucrarea statistică nu ni-ar da ceea ce tocmai avem de scop să obținem prin facerea ei.

Chestia uniformizării chestionarului a format obiect de discuție și în comitetul «*Asociațiunii*». Ansa la aceasta a dat o propunere intrată dela un membru corespondent al secțiunii economice a acesteia: ca comitetul „Asociațiunii“ să ia inițiativa pentru compunerea unei *statistici a jertfelor de sânge și de viață*, aduse de poporul nostru în războiul actual. Această statistică a celor căzuți și răniți în războiu, precum și a ostașilor și oficerilor români, decorați în cursul războiului, să se facă... *pe baza listelor oficiale* a celor răniți și căzuți pe câmpul de luptă și *pe baza listelor oficiale a celor decorați*, apărute în „Budapesti Közlöny“.

Comitetul „Asociațiunii“ a apreciat după vrednicie această propunere, care, executându-se, ni-ar fi putut servi, în adevăr, o seamă de date, incontestabil exacte, de mare valoare. Dar, de altă parte, recunoscând pe deplin însemnătatea unei statistice a jertfelor de sânge și viață, a crezut, că ar fi de mare interes să se adune și alte date, pe lângă cele recomandate

de propunător, pentru ca să avem un tablou cât mai complet al jertfelor noastre de sânge și *avere* cu ocazia acestui războiu.

În acelaș timp, comitetul „Asociațiunii“ având în vedere, că autoritățile noastre bisericești de ambele confesiuni au luat oarecare măsuri pentru pregătirea unei asemenea statistici a hotărât ca, *spre scopul uniformizării datelor* necesare pentru compunerea acestei statistici, să se întocmească un *chestionar*, care să se distribuie prin venerabilele consistoare de ambele confesiuni tuturor preoților români din patrie, cu îndatorirea ca să dea răspunsurile cerute în acest chestionar.

Compunerea acestui chestionar a fost încredințată *Secțiunii istorice a «Asociațiunii»*, care, nu ne îndoim, va ști să-și îndeplinească această încredințare prin fixarea principiilor conducătoare, ce trebuie avute în vedere la facerea statistice din chestiune și a singuraticelor întrebări, la cari va trebui să se deie răspuns. Cu toate aceste ținem că nu e de prisos a-i atrage atențiunea asupra împrejurării, de mare importanță, ca la stabilirea chestionarului să nu scape din vedere, că statistica aceasta are să îmbrățișeze nu numai jertfele de sânge și de viață, ci *jertfele de orice soi*, aduse de poporul nostru în cursul acestui războiu, îmbrățișând astfel, spre completare, și *partea curat economică-financiară*. Pentru că numai în chipul acesta vom putea da o icoană fidelă a tuturor jertfelor, ce le reclamă dela noi acest războiu înfricoșat.

*

Până aci am arătat importanța și necesitatea unei *statistici proprii*, ce, se înțelege, are să cuprindă, mai ales, *cifre*. În cele următoare vom constată și noi, împreună cu toți cei ce s'au mai ocupat cu ideea unui *album al eroilor noștri*, că, în adevăr, suntem datori, ca în semn de pietate pentru vitejii noștri, cari și-au vărsat sângele în credința unui viitor mai bun al poporului nostru și în genere al omenimii, să întocmim acel album, care va avea să cuprindă *date biografice* asupra eroilor noștri morți pentru tron și patrie cum și *fotografiile* acestora, având ele să fie păstrate pentru toate timpurile într'un loc de cinste al *Muzeului «Asociațiunii»*.

Din cele spuse până aci se vede, că un lucru este *statistica* și altul *albumul*. Ambele însă lucruri de mare importanță, cu cari suntem datori amintirii eroilor noștri și vredniciei noastre de popor cu aspirații la un viitor mai bun.

Deci, bine să se însemneze, două lucrări sunt de făcut, cari, ar fi prea greu, să se pună ambele în sarcina unei instituții. De aceea ținem, că e foarte natural și potrivit ca *statistica* să o facă *consistoarele noastre*, pe baza chestionarului contemplat a se întocmi de către *Secțiunea istorică a «Asociațiunii»*, iar *albumul* de înșasă «*Asociațiunea*» prin organele sale și acesta să cuprindă nu numai pe membrii „Asociațiunii“, ci pe toți fiii poporului nostru din această țară, cari au murit moarte vitejească în războiul de față, și

ale cărora fotografii vor avea să fie păstrate, ca scumpe relievi în salele Muzeului „Asociațiunii”, care este *Casa poporului românesc* din această țară.

*

Prin urmare vom face și *statistică* și *album*, cari sunt de importanță și necesare din punct de vedere general, mai înalt. Dar, cu o cale, acum au cel mai bun prilej toate *parohiile* respective *comunele* noastre să deschidă un *registru*, care să cuprindă numele tuturor *soldaților* mobilizați, *biografiile* celor căzuți în lupte, eventual *portretele* lor, cum și toate datele amănunțit, după chestionarul, pe care îl va da „Asociațiunea” prin consistoarele noastre.

În chipul acesta am avea un început de *cronică* a evenimentelor mai însemnate pentru fiecare parohie și comună. Să nu uităm, că alte neamuri au astfel de *cronici*, și însemnări purtate din vremuri străvechi, și că și noi numai așa vom putea avea o istorie, dacă nu vom trece înainte ca sălbatecii, fără a lăsa urme scrise despre fapte vrednice să trăiască în veci.

Este o chestie de onoare pentru fiecare preot să deschidă un astfel de registru, și e de datorința învățătorilor și altor cărturari dela sate să deie preotului mână de ajutor la adunarea datelor și la compunerea registrului.

Nu putem încheia, credem, mai bine aceste șire decât reproducând câteva frumoase pasagii din articolul d-nei *Maria Baiulescu* cu titlul «*Cum să-i venerăm*», articol, care, s'a reproduș în întregime aproape în toate ziarele noastre. „Noi . . . , zice d-sa, desfășurând marea activitate caritativă . . . , avem datorința de a îngriji de *copilașii orfani și săraci*, ai celor ce și-au jertfit vieața . . . Fiecare din noi să se considere ca mama acestor copii părăsiți, ajutorându-i cu fapta și cu cuvântul, ca să nu cadă pe mâni nemiloase și străine expuși la perire trupească și sufletească. . . . Neamul întreg le datorește acestor eroi cultul cel mai pios întru vecinică amintire. *Nici unul din numele lor să nu se uite și să nu se piardă . . .*”

„. . . Fiecare biserică și bisericuță să anine pe zidul ei o icoană sfântă, *placa comemorativă*, pe care se va însemna numele tuturor fiilor săi, jertfiți pe câmpul de luptă; să fie cetiți și pomeniți la toate slujbele și fiecare străin, care se va abate vreodată să știe și să cunoască numele lor . . .

„Dară pe lângă cimiter și mănăstiri particulare neamul nostru să le ridice eroilor *marea lespede de stâncă monumentală* așezată într'un loc tradițional al țării noastre. Pe această lespede să se înscrie cu litere de aur numele tuturor eroilor răpuși în jertfa devotamentului și an de an să pelerinăm cu toții la acest mausoleu simbolic, iar după noi generații să venerze până în veac numele acestor glorioși luptători, rămânând totodată cea mai vădită dovadă de vitejie, cu care s'a distins și de astădată poporul român, spre fala și mândria urmașilor noștri“.

Statistică și *album*, iată două lucruri, cari vor trebui înfăptuite cu concursul tuturor fiilor neamului nostru și cuprinsând datele necesare din toate satele noastre; apoi *registre* și *placa comemorativă*, cari va trebui să le facă aparte fiecare parohie. Iar mai târziu, în vremuri mai prielnice, completând toate aceste și prin *marea lespede de stâncă monumentală*. S.

Depozitele spre fructificare și împrumuturile de lombard pe obligațiunile de războiu.

Cu ocazia emisiunii împrumutului de războiu II, ministrul de finanțe, precum se știe, a scos de sub moratoriu o parte a depozitelor spre fructificare, enunțând, prin o ordonanță specială, că în scopul subscripțiunii împrumutului de războiu și pentru întregirea sumei necesare pentru subscripțiune, acurată prin lombardarea obligațiilor de războiu, institutele de bani, sunt obligate a pune la dispoziția deponenților 25% ale sumei depozitelor spre fructificare, făcute înainte de 1 August 1914, dar maximal 25% ale sumei subscrise din noul împrumut.

Acum a emis ministrul de finanțe, la începutul lunii curente, sub Nr. 12199/915 P. M., o nouă ordonanță, referitoare la depozitele spre fructificare dela bănci, în care enunță, că în scopul amortizării împrumuturilor de lombard contractate pe obligațiunile de războiu, deponenții pot reclama dela bănci, cu începere dela 1 Septembrie a. c. alte 25% ale depozitelor lor în ființă pe timpul subscripțiunii, dar maximal 25% ale sumei subscrise.

În sensul ordonanței amintite a guvernului, institutele de bani sau alte firme, cari se ocupă cu primirea de depozite spre fructificare, sunt obligate, la cererea deponențului, să asemneze sumele reclamate, la institutul sau firma, la care s'a contractat împrumutul de lombard.

Asupra modalităților, sub cari vor putea reclama deponenții în viitor, dela bănci, sumele necesare pentru mai departe amortizare a împrumuturilor lor de lombard, guvernul va emite ulterior o nouă ordonanță.

Licitarea efectelor lombardate.

Am semnalat în numărul nostru penultim, că guvernul a pregătit o ordonanță cu privire la vânzarea în licitație a efectelor lombardate. Ordonanța a apărut nu de mult, sub Nr. 2842/915 M. E. și sub titlul de: „Ordonanță despre limitarea valorizării amanetelor“.

Dispozițiile principale ale ordonanței din chestiune sunt:

Creditorul, care este îndreptățit a se escontenta, fără intervenție judecătorească, din efectele amanetate

(lombardate) la el, poate face uz de acest drept al său, în ce privește efectele amanetate, înainte de 1 August 1914, numai în modul arătat în § 2 și 3 ai acestei ordonanțe și numai dacă a provocat pe debitor la împlinirea obligamentelor sale și acesta n'a satisfăcut provocării în timp de 15 zile calculate dela primirea ei (§ 1).

Efectele cotate la bursa din Budapesta se pot vinde numai la licitație publică, dar nu cu un pret mai redus decât acela, pe care l-au avut la 25 Iulie 1914 la bursa din Budapesta și în caz când în ziua aceasta efectele n'ar fi fost cotate — în ziua când ele au fost cotate mai pe urmă. Norma aceasta are valoare și față de efectele necotate la bursa din Budapesta, dar cotate la bursa din Viena (§ 2).

Efectuirea licitației același § o încredințează institutului de compensațiune „Budapesti giro-és pénztár egylet r. t. din Budapesta“.

Din efectele neamintite în § 2 (cele necotate la bursele din Budapesta și Viena) creditorul se poate escontenta numai în modul prevăzut în § 305 al art. de lege XXXVII:1875, pe calea licitației judecătorești.

Judecătoria va avea să ordoneze licitația numai dacă va afla, că neținerea licitației este în mare măsură vătămătoare intereselor creditorului. În decisiunea, prin care ordonează licitația, judecătoria fixează și prețul cel mai mic, sub care efectele nu se pot vinde. Prețul acesta nu poate fi mai mic decât a fost prețul de circulație al efectelor la 25 Iulie 1914. Pentru stabilirea prețului celui mai mic judecătoria trebuie să ceară, în prima linie, opinia celei mai apropiate camere de comerț și industrie (§ 3).

Din efectele primite ca amanet dela 1 August 1914 incoace asemenea se poate escontenta creditorul, numai după modalitățile de mai sus și numai, dacă are cunoștință că debitorul-amanetător se află sub drapel sau cade sub aceeași considerație, ca și cei ce îndeplinesc serviciu militar — excepționând cazul, când împrejurările acestea au subversat deja cu ocazia amanetării efectelor (§ 5).

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

În Ungaria. Din raportul ultim al ministerului de agricultură asupra situațiunii sămănăturilor și a agriculturii, publicat pe baza datelor întrate dela raportorii agricoli și dela inspectoratele agricole din țară, în timpul dela 2—5 August a. c., dăm și noi următoarele:

Timpul dela publicarea ultimului raport oficios asupra stării sămănăturilor a fost în genere schimbăcios, ploios și, ținând seamă de anotimp, răcoros.

Distribuirea teritorială a *ploilor* din ultimele două săptămâni a fost cam deopotrivă pretutindeni în țară. Totuși cele mai mari ploii au fost în regiunile

muntoase din nordul Ungariei, în comitatele Bistrița-Năsăud, Murăș-Turda, Maramurăș, Somogy și Iasigia-Cumania mare-Solnoc.

Timpul ploios a fost, în ce privește diferitele soiuri de cereale, în general nefavorabil, pentru că a împiedecat căratul și treeratul sistematic al acestora. De altă parte a contribuit și la deteriorarea calității grăunțelor, în multe locuri încolțind aceste în clăi, mai ales snopii deasupra și dedesubt.

Pentru celelalte produse, anume pentru plantele de grădină, diferitele soiuri de napi, plantele comerciale, plantele de nutreț și pentru cele de săpat, mai ales pentru porumb, ploile dese au influențat mai mult favorabil; în același timp însă răceala împreună cu aceste ploii a reținut dezvoltarea normală a multora din aceste plante, iar cartofii în unele locuri începură a putrezi.

Datele asupra rezultatelor recoltei celor patru soiuri principale de cereale nici de astădată nu au putut fi stabilite în mod definitiv. Totuși, pe baza probelor, ce au rezultat din treerat în diferitele regiuni ale țării, datele de față se aproprie de realitate.

Teritoriul de pe care s'a secerat este evaluat acum astfel:

	Au fost cultivate jug. cat.	%	S'a nimicit re- colta pe jug. cat.	S'a recoltat de pe jug. cat.
<i>Grâu</i>	5.875,979	1·0	59,000	5.816,979
<i>Săcară</i>	1.850,293	1·1	20,900	1.830,293
<i>Orz</i>	2.003,586	1·2	24,000	1.979,586
<i>Ovăs</i>	1.877,054	1·0	19,000	1.858,054

Oficiul central statistic a pregătit și datele cu privire la cultura *porumbului*, *cartofilor* și *napiilor de zăhar*.

Au fost cultivate (afară de Croația, Slavonia și Fiume) jug. cat. cu:

	în anul 1913 14	în anul 1914 15
<i>Porumb</i>	4.230,098	4.356,118
<i>Cartofi</i>	1.064,277	1.108,798
<i>Napi de zăhar</i>	208,873	186,793

De aici rezultă, că teritoriul cultivat în acest an cu porumb și cartofi este ceva mai mare, din contră cel cultivat cu napi de zăhar ceva mai mic decât teritoriul cultivat în anul trecut.

Seceratul grâului s'a făcut aproape pretutindeni, cu excepția regiunilor muntoase. Căratul și treeratul însă s'au întârziat mai mult decât în alți ani din cauza ploilor și a drumurilor rele, cum și din cauza lipsei de animale de tras și din lipsa de lucrători. Astfel ploile dese din ultimele două săptămâni au cauzat pagube considerabile bucatelor, cari au trebuit să rămână pe câmp, în unele locuri să se uște snop de snop ca iar să fie udate, în chipul acesta, în multe locuri, grăunțele scuturându-se, iar în alte locuri crescând în clăi. Astfel perderile de grăunțe și deteriorările calității constatate fac ca datele din acest raport să fie mai nefavorabile decât cele din raportul precedent, anume scăzând de fiecare jug. cat. 16 kgr., în total o scădere de 1.300,000 măji metrice, la care se

mai adaugă și o scădere de circa 440,000 măși metrice, cauzată de împrejurările elementare.

Ce privește greutatea, grâul treerat în cele mai multe regiuni cumpănește 76—78 kgr.

Rezultatele recoltei actuale se prezintă astfel:

La 2—5 August:

	Teritoriul cultivat în jug. catastrale	Mijlocia pro jug. cat. în măși metrice	Recolta totală în măși metrice	Recolta totală în măși metr. în 1914.
Grâu	5,816,979	7.49	43,605,353	28,641,091
Săcară	1,830,293	6.68	12,220,662	10,772,656
Orz	1,979,586	6.48	12,840,881	14,209,914
Ovăs	1,858,054	6.43	11,961,107	12,560,937

Ceeace s'a zis despre seceratul, căratul și treeratul grâului se potrivește și la săcară, orz și în parte și la ovăs.

Porumbul s'a dezvoltat excelent în cele două săptămâni din urmă în toată țara. Tuleii și grăunțele se desvoaltă bine, foile sunt frumoase, verzi, cu excepția unor singuratic regiuni din preajma Dunării și Tisei, unde, în urma prea multor ploii, foile au început a se îngălbeni. În genere sunt prospecte de o recoltă bună.

Tuberculele *cartofilor* se desvoaltă bine. Soiurile timpurii se recoltează. În unele regiuni au început a se putrezi din cauza prea multor ploii. Totuși sunt prospecte de o recoltă bună.

Napii de zăhar se desvoaltă, și ei, bine, în urma ploilor îmbelșugate. Foile lor sunt dese și verzi. În unele ținuturi sunt plini de buruiană în urma prea multor ploii și a lucrărilor necorăspunsătoare. Prospectele recoltei sunt în general bune.

Prospectele recoltei porumbului, cartofilor și napiilor de zăhar, arătate specificat după comitate și notată calitatea produselor lor prin 1 (foarte bună), 2 (bună), 3 (mijlocie) și 4 (slabă), se prezintă astfel:

	Porumbul	Cartofii	Napii de zăhar
	în comitate:		
foarte bune (1)	—	—	—
între foarte bune și bune (1—2)	3	1	—
bune (2)	32	38	24
bune-mijlocii (2—3)	7	13	7
mijlocii (3)	14	10	19
slabe-mijlocii (3—4)	—	1	1
slabe (4)	—	—	12

Porumb nu se produce în 7 comitate și napii de zăhar în 12 comitate.

În comitatele din regiunile locuite de Români aceste 3 plante sunt caracterizate parte cu 2, parte cu 2—3 (adecă bune și bune mijlocii) iar cu 3—4, adecă cu slab-mijlociu se prezintă numai napii de zăhar din comitatul Turda-Arieș.

Napii de nutreț. Pentru dezvoltarea acestora timpul din cele 2 săptămâni ultime a fost foarte favorabil. Rădăcinile lor sunt puternice și foile frumoase, verzi. Prospectele recoltei lor sunt satisfăcătoare.

Plantele de grădină s'au dezvoltat frumos în perioada ultimă despre care raportăm acum. Prospectele recoltei s'au ameliorat. Unele soiuri de plante de grădină au trebuință acum de timp uscat.

Fasolea promite în genere o recoltă bună; soiurile timpurii încep a se coace, și în unele locuri au început a se culege.

Prospectele recoltei *celorlalte păstăioase* s'au îmbunătățit mult în urma timpului favorabil. Unde ele sunt coapte, dau o recoltă bună.

Varza se desvoaltă foarte frumos. Căpăținile au foile dese și sunt destul de mari. Urmând și pe viitor timp favorabil, sunt prospecte de o bună recoltă. Dezvoltarea *hemeului* este satisfăcătoare. Soiurile timpurii se coc deja. În genere sunt prospecte de o recoltă bună-mijlocie.

Dezvoltarea *meiului și a hrîștei* s'a îmbunătățit în urma timpului favorabil. Soiurile timpurii se coc ici-colea. Sunt prospecte de o recoltă bună-mijlocie.

Cânepa și inul se desvoaltă favorabil. Recoltarea ei s'a început. Inul este ceva mai slab și promite o recoltă mijlocie.

Tutunul s'a dezvoltat bine. În unele locuri s'a început recoltarea lui. Sunt prospecte de o recoltă bună-mijlocie.

Trifoiul se desvoaltă bine. Cositul de a doua, respective de a treia oară se face acum. Recolta este satisfăcătoare în privința cantitativă; în cea calitativă însă, din cauza prea multor ploii, lasă de dorit.

Lucerna se cosește acum de a treia oară. Recolta este satisfăcătoare atât în privința cantitativă, cât și în cea calitativă.

Măzăricea s'a recoltat în cele mai multe regiuni. Recolta în genere este satisfăcătoare, totuși calitatea ei în singuratic locuri este mai puțin mulțamitoare din cauza prea multor ploii.

Mohorul se cosește acum. Se speră o recoltă bună-mijlocie.

Porumbul de nutreț se desvoaltă frumos; el este des și înalt. Se speră o recoltă bună-mijlocie.

Otava din livezi se desvoaltă foarte frumos și se speră o recoltă bună-mijlocie.

Pășunile sunt verzi și îmbie animalelor hrană indestulitoare.

Prospectele recoltei *poamelor* nu s'au schimbat prea mult în ultimele două săptămâni.

Prunele, merele și perele vor da o recoltă submijlocie, *persecile* recoltă mijlocie, *nucile și alunele* o recoltă bună, mandulele recoltă slabă. Celelalte soiuri de poame promit în genere recoltă nesatisfăcătoare.

*

Viile. În circumscripția *Budapesta* prospectele recoltei se deteriorează din zi în zi. Se speră numai o recoltă slabă-mijlocie, peste tot mai mult slabă.

În circ. *Szekszárd* se răspândește rapid peronospora, așa că nu se așteaptă decât o recoltă slabă-mijlocie.

In circ. *Pécs* de asemenea se sperază numai o recoltă slabă.

In circ. *Topolcza* se speră recoltă mijlocie.

In circ. *Sopron* se speră o recoltă bună.

In circ. *Pajon* prospectele recoltei sunt parte mijlocii, parte bune și parte foarte bune.

In circ. *Balassagyarmat* se anunță de asemenea recolte favorabile și chiar îmbelșugate.

In circ. *Eger* prospectele recoltei au scăzut foarte mult din cauza pagubelor pricinuite de filoxeră. Se speră o recoltă mijlocie, dar de calitate bună.

In circ. *Miskolcz* este în prospect o recoltă mijlocie.

In circ. *Tarcal* se anunță recoltă îmbelșugată.

In circ. *Beregszász* sunt prospecte de o recoltă mijlocie.

In circ. *Sätmar* se speră o recoltă bogată.

In circ. *Bihardiószeg* prospectele recoltei sunt foarte favorabile.

In circ. *Miniş* se speră o recoltă slabă-mijlocie.

In circ. *Biserica albă* se speră o recoltă mijlocie, de asemenea și în circ. *Aiudului*.

In circ. *Diciosânmartin* se speră o recoltă bună-mijlocie, iar în circ. *Murăş-Oşorheiu* numai o recoltă mijlocie.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 12 August 1915.

Situația pieței internaționale de bani este neschimbată. In London încordarea se menține. Discontul privat $5\frac{1}{16}\%$. In Berlin continuă a fi favorabilă situația. Discontul privat cotează $3\frac{1}{2}\%$.

In piața internă de bani cererile împuținându-se, discontul arată tendința spre cădere. Cambii vieneze I. s'au discontat cu 3% , cambii budapestane I. cu $3\frac{1}{8}\%$ — $3\frac{3}{8}\%$.

JURISDICȚIUNE.

Terminul de prescripțiune a cambiei despre premia de asigurare. Praxa judecătorească de până acum a stabilit termenul de prescripțiune a cambiilor, date pentru premiile de asigurare, cu un an, va să zică identic cu termenul de prescripțiune al altor pretențiuni provenite din afaceri de asigurare. In o decisiune mai nouă a sa, adusă sub Nr. 782/915 IV p. t., Curia reg. a enunțat acum, că întrucât cambia, dată pentru premia de asigurare, *servește pentru acoperirea premiei amânate*, atunci termenul de prescripțiune nu este un an, ci are valoare termenul de prescripțiune al cambiilor comune.

CRONICĂ.

Necrolog. *Lucian Sepeșianu*, întemeietorul și directorul executiv al institutului «*Chiseteiana*» în Chiseteu a încetat din viață la 30 Iulie a. c. în etate de 60 de ani.

*

O adunare generală convocată de tribunal. Nu este vorba de adunarea generală a vre-unei bănci maghiare sau evreo-maghiare, cum poate vor crede cetitorii titlului acestei notițe. Este vorba de o bancă românească! Ne-a fost dat să vedem și la o bancă de a noastră, cazul, pân'acum, fără precedent la noi, ca oamenii să apeleze la tribunal pentru ajutor la — spălatul rufelor lor murdare. Cazul este al băncii „Brâncoveana“, din Zernești.* Deja înființarea acestei bănci**, acum 4 ani, când o parte din fondatori și-au retras, prin o declarație publică, subscrierile de pe prospectul de fondare — a lăsat să se ghidească, marile interese obștești, ce au dat impuls acestei noue fondări. Deja la naștere s'a putut prevedea, că noua bancă, care n'a fost decât o nouă zală cu totul superfluă în lanțul organizației noastre financiare — va deveni mai curând sau mai târziu un măr de ceartă.

Timpu le-a dovedit toate acestea cu prisosință, căci iată ce program edificător are adunarea generală extraordinară a „Brâncoveanei“, convocată pe 23 crt. de *Tribunalul din Brașov*, în urma cererii Dlor: Dr. Vasile Glăjar, avocat în Brașov, Ioan Hamzea, protopop și Dr. Ilariu Hoadrea, avocat, ambii în Zernești:

1. Cererea lui Ioan Hamzea, a Aureliei Hamzea n. Chiornită, a Elenei Dr. Hoadrea n. Hamzea, a lui Ioan Nan, Dr. George Proca, George Hamzea, Ioan I. Hamzea și Traian Ripescu pentru transcriere de acții.

2. *Tragerea la răspundere a acelor membri din direcțiune, din cauza căroro institutul nu poate funcționa, eventual amovarea acelor membri din direcțiune și alegerea altora în locul lor.*

3. *Dispoziții privitoare la deschiderea localului și a cassei institutului.*

4. *Luarea de măsuri, ca acei membri din direcțiune, cari dețin fără drept registrele, procesele verbale ale institutului etc. — să fie constrânși la edarea acelor.*

Dorim acționarilor văzuți și nevăzuți ai „Brâncoveanei“ tot succesul la noua acțiune la care s'au avântat și — sălășluirea duhului păcii în rândurile lor!

*

Trimiteri de bani prizonierilor de războiu. Incă din toamna anului trecut primul nostru institut financiar „Albina“ din Sibiu, împreună cu filialele ei, îndeplinește pentru publicul românesc și străin dela noi, în mod cu totul desinteresat și gratuit, asemnări de bani pe seama prizonierilor de războiu austro-ungari

* Ținem a releva special, că această bancă nu face parte dintre membrii «Solidarității».

** Inițiată original sub firma de «Românul».

din Rusia și Sârbia și acum pe urmă și din Italia. Sumele asemnate de „Albina“ prizonierilor, mai întâiu pe calea Ambasadei americane din București și, după aceasta și-a sistat activitatea de mijlocitoare, pe calea unei mari bănci din capitala României — se urcă până în prezent la peste K 100,000.

Precum cetim acum în „Românul“ fruntașul nostru institut „Victoria“ din Arad, reușind a intra în legături nemijlocite cu o mare bancă bucureșteană, încă se ocupă acum cu astfel de trimiteri de bani la prizonierii de războiu din Rusia.

În modul acesta, mână în mână, cele două bănci fruntașe ale noastre, împărtășesc de binefacerile și serviciile lor, și în afară de patrie, pe fii poporului nostru, pe cari soartea i-a aruncat în captivitate, în extremul-orient, în Balcani sau în Italia.

Apröpos la trimiterile de bani la prizonierii din Rusia nu ne putem suprima mirarea asupra tonului de reclamă, cu care „Românul“ vestește cetitorilor săi faptul, fără îndoială îmbucurător, că și „Victoria“ a intrat în șirul băncilor mari din țară, cari efectuează plăți prizonierilor din străinătate. A atribui acestui fapt importanța unui succes financiar este deplasat, este o exagerare. O bancă de rangul și reputația „Victoriei“ din Arad, pe care desigur n'a costat-o multe eforturi câștigarea de legături în străinătate în scopul amintit — nu are nevoie de astfel de reclame ridicole, cari, suntem convinși, displac și vrednicului ei director d-lui S. Raicu!

*

Fondări nouă și schimbări de capital în semestrul I 1915. În semestrul I al anului curent s'au fondat în țara întreagă în total 5 institute de bani noue: două bănci mici în capitală cu capital de K 130,000 — ambele și 3 bănci noue în provincie, cu capital de K 150,000 —.

Capitalul l-au urcat în aceeași perioadă o bancă mică din Budapesta cu K 10,000 și 14 bănci din provincie cu capital de K 2.322,200. Între acestea din urmă aflăm și următoarele bănci românești: „Isvorul“ Sebeșul-de-jos dela K 16,000 la K 130,000 și „Venețiana“ din Veneția dela K 20,000 la K 40,000.

Reduceri de capital s'au făcut în Budapesta la o bancă cu K 150,000 și în provincie la 9 bănci, dela K 10.162,100 la K 6.623,950.

S'au desființat prin licuidare 3 bănci în capitală și 7 în provincie; între acestea din urmă și o bancă „Zorlențana“ din Zorlenț, care însă numai după nume a fost românească și „Comoara“ din Pianul-de-jos, care abia și-a început activitatea și a și aflat de consult să se dizolve.

Alte societăți pe acții industriale etc. (nu bănci) s'au înființat în semestrul I 1915 cu totul 25 în capitală, cu capital de K 28.939,000 și 22 în provincie cu K 4.121,000.

*

Câștigurile de războiu ale Americii „neutrale“ sunt evaluate de revista londoneză „Economist“, cu rotund 50 milioane dollari, iar suma comandelor primite de 14 mari firme americane, cari au realizat câștigul de sus, le evaluează aceeași revistă la 350 mi-

lioane dollari. Cu alte comande de războiu, primite de societăți și întreprinderi mai mici, totalul comandelor de războiu este evaluat la 1½ miliarde dollari — fără produsele chimice, materialele farmaceutice etc. La suma de 1½ miliarde participă Anglia și Rusia cu câte ½ miliard, Franța cu 400 mil. dollari și Italia cu 100 mil. dollari.

*

„Banca Națională a României“. Situațiunea sumară la 25 Iulie 1915 în comparație cu 26 Iunie 1914 prezintă următoarele cifre:

Activ: Stoc metalic: Lei 267.074,106 și anume: aur (monete) Lei 165.834,796, aur depozitat L. 25.220,000, aur (lingouri) L 205,000, disponibil și trate considerate ca aur L 75.814,310, (în 1914 L 209.861,726 anume: aur (monete) L 153.215,204, aur depozitat —, aur (lingouri) —, dispönibil și trate cons. ca aur Lei 56.646,522). Argint și diverse monete: Lei 499,648 (în 1914 Lei 674,549). Efecte scontate Lei 210.073,229 (în 1914 Lei 229.004,200). Imprumuturi pe efecte publice în cont-curent: L 49.189,213, (în 1914 L 63.512,541). Imprumulul Statului de 15 mil. fără dobândă (1901): Lei 11.273,958 (în 1914 L 11.273,958). Imprumulul în cont-curent pe bönuri de tezaur 3% aur (1914 și 1915): L 228.474,938 (în 1914 Lei —). Efectele cap. social: Lei 10.699,576 (în 1914 Lei 11.999,357). Efectele fond. de rezervă: Lei 16.411,177 (în 1914 Lei 16.762,877). Efectele fondului amort. imobil., mobil. și mașinilor Lei 3.956,681 (în 1914 Lei 4.036,281). Imobile Lei 6.738,003 (în 1914 Lei 6.728,173). Mobilier și mașini de imprimerie: Lei 1.111,081 (în 1914 Lei 1.075,749). Cheltuieli de administrațiune: Lei 242,088 (în 1914 Lei 232,773). Efecte și alte valori în păstrare: Lei 138.310,341 (în 1914 Lei 134.387,217). Bönuri de tezaur 3% aur în gaj p. Impr. Statului: Lei 300.000,000 (în 1914 Lei —). Efecte în gaj și în păstrare provizorie: Lei 157.911,903 (în 1914 Lei 176.361,430). Conturi curente: Lei 15.214,706, (în 1914 Lei 26.298,432). Conturi de valori: Lei 21.944,549 (în 1914 Lei 23.481,353). Conturi diverse: L 34.146,154 (în 1914 Lei 10.935,504).

Pasiv: Capital: L 12.000,000 (în 1914 L 12.000,000). Fond de rezervă: L 39.780,616 (în 1914 L 37.179,870). Fondul amort. imobil., mobil. și mașinilor: L 5.907,700 (în 1914 L 5.526,192). Bilete de bancă în circulațiune L 677.304,692 (în 1914 Lei 476.246,520). Profit și Pierdere: L 4.902,667 (în 1914 L 3.810,594). Dobânzi și beneficii diverse: Lei 1.090,131 (în 1914 Lei 917,568). Conturi-curente și recepise la vedere: Lei 65.615,749 (în 1914 Lei 21.293,873). Efecte și alte valori de restituit: Lei 596.222,244 (în 1914 Lei 310.748,647). Conturi diverse: Lei 70.447,552 (în 1914 Lei 58.902,856).

Taxa: Scont 6%, dobânda 7%.

SUMAR.

Statistică sau album, ori ambele. — Depozitele spre fructificare și împrumuturile de lombard pe obligațiunile de războiu. — Licitarea efectelor lombardate. — Agricultură: Situațiunea agricolă. — Revista financiară: Situațiunea. — Jurisdicțiune: Terminul de prescripțiune a cambiei despre premia de asigurare. — Cronică: Necrolog, O adunare generală convocată de tribunal, Trimiteri de bani prizonierilor de războiu, Fondări nouă și schimbări de capital în semestrul I. 1915, Câștigurile de războiu ale Americii «neutrale», Banca Națională a României.

„PERVOVANA“,
cassă de păstrare, ca societate pe acțiuni Porhó (Pervova).

CONVOACARE.

P. T. Domnii acționari ai casei de păstrare ca societate pe acții «PERVOVANA» din Porhó se convoacă la a

VIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 29 August anul 1915 st. n. la 9 ore dimineața în localitatea institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Alegerea a 2 membri pentru autentificarea protocolului.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre agendele anului de gestiune expirat. Pertractarea și aprobarea bilanțului. Darea absolutului. Propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere referitoare la împărțirea profitului curat.
3. Alegerea membrilor în direcțiune în locurile celor sortați respective a celor devenite vacante.
4. Alegerea membrilor în comitet în locurile celor sortați respective a celor devenite vacante.
5. Eventuale propuneri (conform §-lui 11 din statute).

Direcțiunea.

P. T. Domnii acționari, cari doresc a participa cu vot decisiv în persoană sau prin plenipotențiat, sunt rugați a-și depune acțiunile eventual plenipotențele până în 27 August 1915 la 12 oare la cassa institutului. — Femeile se pot reprezenta numai prin persoane, cari au depus deja acții la institut.

ACTIVA.	Contul Bilanțului.		PASIVA.		
	K	f		K	f
Cassa în număr	18,107	53	Capital de acții	60,000	—
Cambii de bancă	77,417	—	Fond de rezervă special	21,180	—
Cambii cu acoperire hipotecară	88,267	—	Fond de rezervă al dubioaselor*	1,412	—
Efecte publice și obligațiuni de stat	16,580	—	Depozite spre fructificare	97,711	93
Realități	2,490	—	Reescont	8,580	—
Debitori	480	31	Dividendă neridicată	571	50
Mobilier	890	—	Debit la cont-curent	20	—
Amortizare din mobilier	90	—	Interese anticipative	4,426	52
Interese de reescont transitorice	62	53	Profit net	10,302	42
	204,204	37		204,204	37

* Cu dotația din anul acesta se urcă la suma de 27,000 coroane.

DEBIT.	Contul Profit și Pierdere.		CREDIT.		
	K	f		K	f
Interese pentru depuneri	6,122	24	Interese de cambii, proviziune și alte venit	28,952	49
Interese pentru reescont	3,293	69	Interese după efecte	762	—
Dare de stat și comunală	3,050	—	Profit transpus de pe anul 1913/14	362	64
Dare pentru interesele depunerilor	612	22			
Salare	1,960	—			
Chirie	466	61			
Spese diverse	2,179	95			
Amortizare din efecte	2,000	—			
Amortizare din mobilier	90	—			
Profit net	10,302	42			
	30,077	13		30,077	13

Porhó, la 30 Iunie 1915.

Zaharie Miulescu m. p., director-executiv.

Pentru contabilitate: George Jurchescu m. p.

DIRECȚIUNEA:

Zaharie Miulescu m. p., vice-director.

Bagoly Béla m. p.

Constantin Burdia m. p.

Carol Schwab m. p.

Matei Teleaga m. p.

Petru Miulescu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și confruntându-le cu registrele societății le-am aflat în deplină ordine.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Fischer Norbert m. p., președinte.

George Usonescu m. p.

George Jurchescu m. p.

Ioan Baderka m. p.

Proprietar și editor: Ioan I. Lăpădatu.

Tiparul Tipografiei arhidiecezane în Sibiu.